

SAMOTRZEĆ (50) nm

Wszystkie samogłoski jasne.

sg m N (praed) samotrzeć (36). ◊ D samotrzeciému (4); -ému (1), -(e)mu (3). ◊ A samotrzeci(e)go (3). ◊ f N (praed) samotrzecia (2) *RejWiz*, *SkarŻyw*, samotrzeciã (1) *RejZwierc*, samotrzeci(a) (2). ◊ [G samotrzeci(e)j. ◊ V samotrzeciã.] ◊ pl N m pers samotrzeci (1). ◊ D samotrzecim (1).

Sł stp notuje, Cn s.v. samoczwart, Linde XVI w.

1. *Sam z dwoma innymi, w trzy osoby; mettertius JanStat, Cn; tertiusmet Cn (49)*: yakom ya mychala spogroshewa nyesbyl szamotrzech gwalthem *ZapWar 1501 nr 1901, 1501 nr 1901, 1510 nr 2076* [2 r.], *b.r. nr 2115, 1528 nr 2457, [c. 1536] nr 2519 (11)*; Alye vřzãdnyczy woythowye y wathamãnowye [...] mayã przyřzyãcz szamotrzechy wthen obyczay yze [...] *MetrKor 34/134v, 34/135*; Gurdzinszky pan [...] possla zophiego samotrzeciego Cessarzowi poslal. *LibLeg 9/53, 6/115v, 116v, 11/138*; nalal Cufzkã łsamotrzechego wkarczmie *LibMal 1543/67*; dłuźnikowi o dłuź Cyrogrãffem zãpifãny przyřfyeęę łamotrzećiemu dopuřczãiã. *GroicPorz x4v, h4, y3, ll2v*; iefliby był dłuź dwãdzyećiã grzywien/ tedy łam/ iefli czterdzyeći tedy łamowtor/ iefli więcey/ tedy łamotrzeć ma przyřãdz rękoymia. *UstPraw F4v, D, G3, G3v*; á thãm Axãmitã zãbili/ á Thãlãfus iedno łamotrzeć vćiekł *BielKron 304v, 208, 418*; tãm vmierãiãc prãwie/ miał dziwne á niebiefkie nãwiedzenie. Przyřlã do niego przeczyłtã Mãtkã Bożã/ łamo trzećiã/ leczãc rãny iego. *SkarŻyw 167*; ze łlawni przodkowie walzi omnieifze krziwdi na Krole Pani łwe gwãltu wolali/ zawolaicieř wi tez na tego łkãtze R: P: autzincie łobie łami zniego łprawiedliwoř/ kazawřzi mu łtanac przedłie tak yako on rołkazowal drugim tilko łamo trzecim łtawac *PaprUp K*; My tedy w tãkowey rzeczy Piotrowi łamotrzećiemu łkãzuiemy przyřieęę *SarnStat 620, 825* [2 r.]; [A tak Pan Bóg dopomóc nam raczył ich pobić i Kuczuka samotrzeciego pojmac. *MemorPretw 355; SzczerbSpecSax 442 (Linde)*].

samotrzeć z kim (12): Ia ko ya nyesbyl gwalthem [...] yana slachathnego szelygy any zaszhapyl drogy szamothrzech szyenem szobye rownem a drugyem nyerownem *ZapWar 1509 nr 2068, 1505 nr 1994, 1523 nr 2155, 1531 nr 2539, 1545 nr 2634; LibLeg 6/115v*; A kuřzka łsamotrzech ze dwiema łlugami łwimi Woythkiem Gierukiem a łmarczinem czo iefł zabit, wlořchiwřchi małkary nařziã zaiachali mu drogã *LibMal 1543/67; GroicPorz x4v*; á iefliby kłieęi iãko przygodã zginęły/ thedy tãki przywiley podeprzeć łamotrzećiemu z ludźmi dobrej łławy. *UstPraw H2v, H2; SarnStat 616, 769*.

Żart. o obiektach nieożywionych (2): Muři kãzda potrãwã iuź być łamotrzećiã. *RejWiz 15; RejZwierc 59*.

α. [O św. Annie: w nawiãzaniu do ikonografii przedstawiającej jã z Maryjã i Dzieciãtkiem; tu wydaje się stałym przydomkiem pozbawionym wãłściwego znaczenia liczebnikowego: O pãnij moia nařzwieřłã Anno/ bożã łtãra mãtko prořzã cię łamotrzećiey [!] iź by mię wlpomogłã tey gođziny *JanKoszŻyw H4*.

Zestawienie: »Anna Samotrzecia«: O łwięta Anno łamotrzećya rãcz mię wlpomocz *JanKoszŻyw E7v, F4v, G2.*]

a. [O Bogu w Trójcy: w trzech osobach: I przeto wierzamy iź to iefł żywot wieczny/ poznãć łamego/ nie łamotrzećiego/ Bogã prawđziwego/ y tego Chryřtułã ktorego on połłal. *PiotrGonTrzech 15*;

IEhowáh Bog wáfz (mowi Rácháb) íam (ieft) Bogiem na niebie zwierzchu/ y ná ziemi ze ípodku. Y ta oto íamego iednego Bogá nie íamotrzećiego wyznawa. *BudArt C4v.*]

b. *Dokonany w towarzystwie dwóch osób (1)* : nathych tho szeymyech gd by kogo obwynyono thedy ma bycz przszyaga szamotrzczya. *MetrKor 34/134.*

2. *Jedyny z trzech (1)* : Bom ia íam ieden zoftał z téy drużyyny/ Co poćiągáli ná íię téy pierzyny. Oni iuż tylko légáią po parze/ Ia przedsię źiębnę íamotrzeć do zarze. *KochFr 27.*

3. *[Trzeci jako dodatkowy (może błąd):* Rádzono potym na Koncilium: áby obádwa [*Hus i Jeronim*] miełzkáli w Kláztorze w Szewewiey/ w ktorymby íe im podobało/ dawfzy im na íamotrzećiego obudwu z ófobna vćíwe opátrzenie *HerbOdpow Xx6v.*]

KW, (LWil)